

Minden szakdolgozatírást támogató konzulensi folyamat egy emberkísérlet

(Every thesis writing consultancy process is a human experiment)

Pitlik László, KJE

Bevezetés

Ez a dokumentum több párhuzamos cél mentén készült: egyrészt az ezen quasi esettanulmányban szereplő tények lehetővé illene, hogy tegyék tetszőleges új kolléga megalapozott, minőségbiztosított bekapcsolódását a szakdolgozat-bírálati folyamatba (vö. bíráló), ill. a záróvizsgák lebonyolításába (vö. vizsgabizottsági tag).

Másrészt a dokumentum a XXI. századi HR-folyamatok új, magasabb, komplexebb szintjét készíti elő, amikor is egy-egy quasi semmitmondó diploma mellé lehetővé teszi az adott Hallgató pl. terhelés alatti viselkedésének log-állományához való hozzáférést pl. a diploma mellékleteként akár egy log-alapú (robot) szakértői vélemény formájában aggregáltan, vagy magához a tételes log-hoz, mint nyers adathoz. A diploma léte/nem léte ugyanis csak jelképes információ értékkel bír: mindenki pontosan tudja, hogy alapvetően az emberi felejtés miatt a vizsgaeredményekre alapozó diplomakiadás quasi csak azt minősíti, hogy valaki egyszer valamikor (talán becsületesen?, talán ilyen-olyan meg nem engedett segédeszközök felhasználásával) képes volt úgy viselkedni, hogy átengedjék vizsgáról vizsgára.

Harmadrészt: minden olyan jelenség, ahol Hallgatók egyéni és csoportos érdekei egyszerre kerülnek nagyjító alá, a cikkek/tanulmányok a HÖK újraélesztését szeretnék katalizálni, vagyis a tetszhalott, jelképesen létező állapotból egy valódi szakszervezeti, minőségbiztosító, érdekegyeztető szerepre szeretnék animálni az érintetteket (mármint a Hallgatót), mely revitalizáció csak látszólag nem érdeke a felsőoktatási rendszernek: hiszen az esélyegyenlőség, diszkriminációmentesség, stb. elvei valódi akkreditáció szinteken valódi értékkel bírnak (s kétségtelen, hogy a közismerten elbábozott akkreditációs folyamatok évtizedek óta csak a minőségbiztosítás megcsúfolásaként léteznek: <https://miau.my-x.hu/avir/>

Negyedrész: az emberkísérletnek nevezett valós történések nyomán milyen Hallgatói intuitívan értelmezett viselkedésminták azonosíthatók ezek gyakoriságának vizsgálata nélkül annak érdekében, hogy a mindenkori Hallgató (mint Olvasó) behelyezkedhessen a róla a HR-folyamatokban kialakuló potenciális (munkáltatói) képvariánsokba, s ezzel személyes elköteleződést/elhatárolódást vállaljon fel bizonyos mintázatok kapcsán szubjektív saját döntésein keresztül, saját önfejlődésének katalizálása érdekében...

Megjegyzések: Ezeknél a céloknál, ill. az ezek háttérében álló potenciális rendszer-értékeléseknél/rendszer-kockázatelemzéseknél további, még kritikusabb értelmezések is léteznek: vö. https://www.youtube.com/watch?v=XsO1GNce_ko (ahol teljesen lényegtelen, mi a forrása, mi a miértje/szándéka egy-egy pl. podcast-állításnak, a lényeg csak az: vajon bizonyíthatók-e egyenként és összefüggésrendszerükben az állítások, vagy sem)...

Amennyiben a felsőoktatás a későbbi munkaadók szemén keresztül (is) nézné a világot, akkor a Hallgatók képzése során felhalmozódó, felhalmozható LOG-adatok (pl. határidősértékek,

típushibák, hibajavítás komplexitása, gyorsasága, racionalitása, stb. – vö. <https://miau.my-x.hu/miau/330/st/?C=M;O=D>) sokkal fontosabb részét képeznék egy diplomának, mint maga a tény, hogy valamilyen módon a vizsgakötelezettségeket adott személy képes volt sikeresen kezelni. Különösen fontos a vizsgasiker masszív leértékelésére, leértékelődésére rámutatni a nagy nyelvi modellek (LLM) létezése óta: az nem is vizsga, amin egy-egy LLM képes lenne sikeresen átmenni... (Sőt: soha sem volt az, de az LLM-időszámítás óta, per definitionem nem az): vö. <https://miau.my-x.hu/miau/331/tuz2.docx>

Az egyetemek quasi tudatosan nem kívánnak azzal a megtapasztalással szembesülni, hogy a Hallgatók zömmel képtelenek határidőre jó minőséget szállítani a képzésük során felmerülő feladatok mentén. Az általánosnak vélhető Hallgatói magatartás ugyanis nem más, mint: valahogy megértettem a feladatot, valami eszembe jutott róla, valahogy igyekeztem leírni, s erre tessék most jegyet adni – nem különösebben releváns: kapok-e tételes javítást/visszajelzést, nem érdekel, hogy kijavítsam a feltárt hibákat – legyünk már túl rajta és kész... (vö. 4. cél komponens). S miért is viselkedik így az ún. átlag-Hallgató? Mert pl. az egyetemek belső javaslatok ellenére nem a belátottan létező pedagógiai/rendszerelméleti előnyt akarják értelmezni a szakdolgozatok bírálata során feltárt hibák javításának előírásával a diplomakiadás feltételeként, hanem ennek logisztikai/erőforrás-lekötő hatását. Vagyis az egyetemek nem képesek, mert nem is akarnak olyan munka vállalóként tekinteni a Hallgatóságra, akik a jegyekért értelmes, folyamatosan egy nagy teljesítmény-piramisba illeszthető építőköveket szállítanak határidőre, jó minőségben (vö. pl. robotlektor-koncepció a világ felsőoktatása számára – vö. <https://www.youtube.com/watch?v=75bTvORR2VU>), hanem maga a felsőoktatás is úm. csak túl akar lenni az oktatási feladatain azzal a céllal, hogy az elbábozott akkreditáció után/nyomán/mellett ne legyenek botrányok, hiszen mindig kimagyarázható lesz, hogy a felsőoktatási munkakörök által végzett feladatok objektív értékelése quasi lehetetlen... (Csakhogy ez így, ebben a formában tévedés/önámítás: igenis lehetséges különbséget tenni a komplex/lelkiismeretes és a gondatlan munkaminőségvariánsok között...)

Itt kell kiemelni: Az emberkísérlet kifejezés természetesen a mindenkori Olvasó érzékenységtől függően lehet túlzás, de lehet maga a nyers valóság is: vö. http://miau.my-x.hu/miau/193/human_experiments.doc, <https://www.google.com/search?q=%22emberk%C3%ADs%C3%A9rletek%22+site%3Amiau.my-x.hu>

A szakdolgozatírás (vö. <https://miau.my-x.hu/myx-free/index.php3?x=test1>) olyan permanens stresszhelyzet (különösen akkor, ha a Hallgató nem hisz az oktatóinak, akik a Hallgatók egyetemre történő belépésének első napján rámutatnak arra, hogy ezzel az első nappal kezdődik ideális esetben a szakdolgozatírás: vagyis a tanulás célirányosságát jelentő keretrendszer kialakítása). Minél kevesebb időt hagy magának a Hallgató és/vagy minél felkészületlenebb (motiválatlanabb már a felkészülés szükségyszerűségének belátását illetően is) a betartandó (formai és/vagy tartalmi) szabályok mibenléte kapcsán (vö. pl. https://miau.my-x.hu/mediawiki/index.php/CT_00, https://miau.my-x.hu/mediawiki/index.php/Vita:CT_00, <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1hnLPQknGA7CfBbmVBxpPMig00FfcbYiU-wKhUMQs8SQ/edit?gid=0#gid=0>), annál inkább úgy éli meg a Hallgató a folyamatot, hogy minden és mindenki összeesküdött ellene. Ezt csak tovább ronthatja a mindenkori Hallgató személyisége: minél öntörvényűbb valaki, annál több belső feszültség épül fel benne a szabályokkal való állandó ütközések mennyisége és minősége folytán. (Némi cinizmussal azt is lehetne mondani: az átlagemberek Isten teremtményei, azon Istené, aki Ádámot és Évát hagyta az almába harapni, majd nem javított művén – ahogy a bírálati rendszer által feltárt hibákat sem kell rendszerszinten

javítani a szakdolgozatok esetén, hanem száműzte ezen Isteni Teremtményeket a Paradicsomból, ide a mindennapok világába. Vagyis létrehozott egy, a szabályokat tisztelni kevésbé képes fajt – aki a végén – a jelek szerint- képes lesz olyan robotok létrehozására, melyek saját teremtőjük elmulasztott finomhangolását elvégzik majd a mindenkor tökéletlennek megmaradó ember helyett?! S mivel a Robotlektor nem a buktatás eszköze, hanem a parázson járás során a segítő keretrendszer, így minden esély adott arra, hogy az egyre újabb és újabb évfolyamok által írt szakdolgozatok egyre jobbak és jobbak legyen, vagyis mindenki az elődök vállára legyen képes felállni, sőt, tudatosan ezt akarja – ne pedig csak túl akarjon lenni mindenén – az Életen...)

Az önfejűség mellett az elköteleződési tudás (az alázat, a lojalitás, a kihívások kihívásként kezelni tudása/akarása) mind-mind olyan értelmezési dimenziók, ahol a stressz akár irracionálisan is megnőhet (vö. a Hallgató feljelentések ír a triviális és mások által tömegesen betartani tudott szabályok követése helyett, mert nem akar tisztában lenni a másokhoz kötődő log-adatokkal - sem)...

Ennyi bevezető után talán már a cím kellően körbe lett bástyázva ahhoz, hogy a következő fejezetben kifejtésre kerülhessen egy, a BPROF (üzemmérnök informatikus) képzés akkreditáltan elvárt gyakorlatiasságát, munkaszocializációs potenciálját optimalizálni akaró követelményrendszer:

A követelményrendszer

A követelményrendszer két rétege és ezek kapcsolata kerül kifejtésre az alábbiakban:

Központi „támogatás”

Az egyetemek, karok általában rendelkeznek ilyen-olyan szabályzatokkal (vö. pl. https://www.kodolanyi.hu/konyvtar/images/tartalom/File/kje_egyseges_szakdolgozati_szabaly_at_2021marc17_hatalyos.pdf), melyek az LLM-ek által egy szabályzatalkotási folyamathoz elvileg illő, de érdemi konzisztencia nélküli „maszatolásként” foghatók fel évtizedek óta a világ bármely pontján – mint a szómágikus (jog)szabályalkotás általános rendszerelméleti zavara... Megjegyzendő, hogy a szabály-alapú (szakértői rendszer-alapú) MI is azért került le a napirendről, mert a komplexitás nem volt kezelhető ezen módon kellő flexibilitással (vö. <https://miau.miau.hu/miau2009/index.php3?x=e0&string=problemspezifischer>), ahogy a jelenlegi (alapvetően LLM-alapú) paradigmák is elérkeznek/elérkeztek egy határvonalhoz: vö. pl. <https://www.youtube.com/watch?v=7MANpoLSmPE>

Jó példaként legyen itt kiemelve: egy PhD-szabályzat kimondta mintegy 10 éve, vagyis már a XXI. században magyar nyelven legalább, hogy egy disszertáció formája csak annyiban lehet érdekes, értékes, fontos, releváns, stb., amennyiben a forma nem akadályozhatja a tartalom értelmezését! (Mivel az egyetemek online jelenlétére minden jellemző csak az archívumképzési képesség/akarat nem, így ezen jó példa mögé URL egyelőre nem rendelhető sajnos.) Ennél több szabály azonban nem is kell a formaiságokat illetően! Vagyis minden, pl. a margót, a betűtípust, a sormagasságot és hasonló apróságokat szabályzó szabályzat alapvetően butaság, túlterjeszkedés, felesleges stresszpotenciált jelentő okoskodás – különösen a XXI. században, ahol már nincs nyomtatott példány-kényszer, vagyis nem releváns, mennyire egységesen néz ki n darab szak/diploma/PhD-dolgozat... S így nem mellesleg elvész a Hallgatói kreativitás, vagyis a tudásábrázolás elsődlegesen önkényes egyéniségéből a sok-sok eset alapján kiérezhető/levezethető optimum-közelítés esélye. Ezért nincs a robotlektor kapcsán robot-ppt-lektor, mert a formaiság/kreativitás potenciáljának szerzői kiélése fontos. A PPT-k kapcsán az LLM-ek léte óta azonban fontos

centrális elvárás: bizonyítani kell a szakdolgozatvédelem keretében, hogy a kitűzött célokat egy ideálisan promptolni tudó „Megrendelő” nem lett volna-e képes jobban teljesíteni LLM támogatással, mint a szakdolgozat emberi szerzője?!

Erősen negatív példa a központosított szabályzatok kapcsán az a jelenség, amikor egy szerencsétlen, szakdolgozatot soha eddig még nem írt Hallgató számára úm. megengedik/felajánlják/felkínálják/engedélyezik/lehetővé teszik (vö. https://www.kodolanyi.hu/konyvtar/images/tartalom/File/kje_egyseges_szakdolgozati_szabalyz_at_2021marc17_hatalyos.pdf#page=17), esetleg akár néha bűnös módon előírják, hogy a szakirodalmakat a következő módon kezelje: *X.Y. (20..) SZERINT...* Vagyis innentől a Hallgató saját szavait adja egy, erről (a gyámság alá helyezésről már/még) mit sem tudó idegen/másik/korábbi szerző szájába, aki pl. a semmitmondó, de matematikai értelemben trükkös Hirsch-indexe növekedését szem előtt tartva NEM szokott pert indítani pl. hitelrontás, jóhírnév megsértése címén quasi sehol a világon a Hallgató(i) ellen, hanem eltűri, hogy kiforgassák szavait, gondolatait (már amennyiben egyáltalán az idézettség hivatalos követése érdekében (vö. MTMT) veszi a hivatkozott, de félreértelmezett szerző a fáradságot ezen pl. az internetes kommentek szintjén értelmezhető zaj kezelésére). Ha tehát egy központi szabályzat ilyet rendszerszinten megenged, akkor egy szak/tanszék szabályzata elvileg nem illene, hogy ezt az engedélyt korlátozza, de itt és most (ill. évek óta) ez mégis és úm. csak azért is megtörténik. A konzulens szuverén joga ugyanis annak eldöntése, milyen dokumentumra kerülhet rá a neve (konzulensként), így egy pathhelyzet alakul(hat) ki ott, ahol a Hallgató élni akar(na) a jogával és potenciális perekkel akarja magát (és esetleg megengedő, ott és akkor konfliktuskerülő konzulensét) sújtani, de a figyelmes konzulens tiltakozik neve potenciális bűncselekményekhez kapcsolása ellen. Ilyen gondolatikísérleti „viták/perek” (is) hasznosan szimulálhatók pl. LLM támogatással: vö. https://miau.my-x.hu/miau/330/A_Vadirat.docx, https://miau.my-x.hu/miau/329/A_Novella.docx

Egy követelményrendszer a fentiek mellett nem csak egy-egy Hallgatóról szól, hanem a Hallgatók közösségéről, a Hallgatók pl. emergens viselkedéskultúrájáról, az esélyegyenlőségről, az egyenlő bánásmódról, a korrupciómentességről, a jogbiztonságról, stb.

A plágium ennek részeként egy olyan központosított szabályozott jelenség, mely érzékenyen engedi bemutatni a kockázatok rétegeit: Ha egy Hallgató követi a fentebb kritizált (mások szájába a Hallgató gondolatait adni akaró/engedő) logikát, akkor egyes pl. fotografikus memóriával rendelkező Hallgatók esetén tömegesen előállhat, hogy idézőjel nélkül idéz, ami tehát nem okoz szövegtartalmi torzítást, ellenben idézőjel nélkül azonnal plágium-pert jelent a Hallgató ÉS KONZULENSE számára. Vagyis mindenki számára az a legracionálisabb megoldás, ha idegen művekből kötelező idézni és csak idézni szabad. (Erre pedig jó példák is vannak: pl. Nagy Bandó András, András Könyve I/II – egy kőműves/filozófus műve, mely a kőművesség ideáljait követi a filozofikus szintű tudásmenedzsment érdekében, vagyis az idézeteket egy olyan speciális építőanyagként építi be a saját gondolatmenetekbe, ahogyan az áthidalót beépíti a kőműves az ajtórések, ablakrések fölé...) Minden más Hallgatói gondolat a HALLGATÓ saját véleménye és nem a hivatkozott mű szerzőinek állítása. Nem melleleg: a szakdolgozatot író Hallgatók zöme (quasi senki) nem képes különbséget tenni a saját létéhez/teljesítményéhez kötött eredmények (tudásrétegek) és a nélküle is már eleve létező, létezett tudásrétegek között elsőre és spontán (vö. vajon mire is kondicionál évtizedek óta a magyar nyelv/irodalom érettségi?!)... S itt jelen mű szerzője is önkritikát kell, hogy gyakoroljon, mert a szocializáció durva nyomása alól senki sem tud szabadulni olyan egyszerűen – így ezen cikkben is lehet tömegesen olyan nem idézett tudás, amely jelen mű szerzője előtt már kényszerűen létezett, s amit nem illene saját gondolaként sejtetni, mert vélhetően nem az – ill. csak akkor az, ha az egészet egy intuitív vélelemként =

műalkotásként kezeljük, ami megkérdőjelezni engedi azonnal a tudományos jelzőt – vélhetően az MTMT-objektumok kapcsán tömegesen is (vö. https://miau.my-x.hu/miau2009/index_tki.php3?_filterText0=*knuth). Az is igaz, hogy bárki, aki nem tudatosította a világ teljes tudását, s ki is lenne képes erre, az spontán, azaz magától is sok dolgot megálmodhat, intuitív módon megérezhet, s így papírra vethet – ami viszont inkább művészet, mint bizonyított tudományos tény/vélelem...

Vagyis a Hallgató (ill. senki, jelen cikk szerzője sem) idézőjel-mentes szövegeiben lényegében egyetlen egy állítást sem tehet(ne) soha semmikor, amire léteznie kell már szakirodalmi idézetnek! Az, hogy egy-egy Hallgató milyen módon önsorsrontó, legyen elsőként az ő saját kockázatmenedzsment döntése, de, mivel egy-egy konzulens nem hús-vér plágiumellenőrző szoftver, így a plágiumgyanú felmerülésekor nem csak a Hallgató, hanem konzulense is negatív fénybe kerül. Így, ha másért nem, hát szimplán önvédelemből is a konzulensek érdeke az idézés-kényszer kialakítása és fenntartása...

Itt kell jelezni: a központi szabályzatok (az eleve jórészt felesleges formai kérdések mellett) tartalmi kérdésekkel csak nagyon óvatosan, quasi semmitmondóan bánnak évtizedek óta a világ quasi minden pontján: pl. Az, hogy legyen pl. hipotézis és ennek bizonyítása egy dolgozatban csak bizonyos (vö. szignifikancia-alapon kezelhető) bizonyítás-/gondolatmenetek kapcsán tekinthető ideális szabványnak. Egy szoftver megalkotása során a hipotézis jelensége quasi kényszerűen kifordításra kerül saját alapvetéséből és pl. a szoftver működőképességét, teszteltségét jelenti?!

A bölcsészettudományok felé indulva: a hipotézisek ismét csak önmaguk paródiájává válnak: pl. kérdőívek kapcsán (melyek mennyisége eleve zömmel statisztikailag/reprezentativitási szempontból kevés, tartalma a reprodukálhatatlanság okán pl. hazug), hipotézisként adják el Hallgatók (oktatók) tömegei és fogadják el egyetemek tömegei az olyan gondolatokat, mint pl. Igaz-e, hogy több férfi/nő használ valamit, mint a másik nem? Ha ez a „vizsgálat” kimerül annyiban, hogy a 100 válaszadóból 90-en válaszoltak és abból 50:40 arányban az egyik nem dominál, akkor ez a klasszikus statisztikai hipotézis-vizsgálatok bulvár szintre degradálását jelenti. S ekkor még nem is beszéltünk arról, hogy az egyes pl. nemek a keretfeltételek függvényében illik/kell, hogy valamit használjanak (pl. hány férfi és női bokszoló használ mell/ágyék-tájéki szuszpenzort?! – vö. https://miau.my-x.hu/miau/196/My-X%20Team_A5%20fuzet_HU_jav.pdf – Sztjeppefölda és Iparváros tanmeséje)...

A szignifikancia-alapúság (vö. gyógyszerkísérletek, állat/növény-fajták köztermesztésbe vonása) vélhetően nem véletlenül alakult ki, de az, hogy valamilyen kezelés különbözik szignifikánsan egy másik kezeléstől (ill. a kezeletlen kontrollcsoporttól, valamint a placebo-tól) a szimulátorok, termelési függvények világában quasi teljesen értelmezhetetlen. A termelési függvények kapcsán sokkal inkább lehet hatásmechanizmusokról (ceteris paribus alakzatokról, ezek véletlentől való megkülönböztethetőségéről), inputváltozásra nem reagáló outputokról, azaz hatástalan „mocsarakról” beszélni, mely fogalmi körök a szignifikanciával párhuzamos értelmezésuniverzumokat sejtetnek létezni...

BPROF-szabályok

Az alábbiakban általános elvek és tételes szabályok kerülnek bemutatásra:

Általános elvek

Az eddigi quasi véletlenszerűként is hatható kiemelések, értelmezések helyett innentől egy potenciális szakdolgozati bíráló szemével kell majd néznie az Olvasónak a világra. A potenciális

szakdolgozat-bíráló természetesen kell, hogy értsen a szóba jöhető dolgozatok (remélhetőleg kellően jól megfogalmazott címe, esetleg kivonata alapján) magához a témához. Az tehát eleve nonszensz, ha valaki úgy bírál el egy témát (pl. hasonlóságelemzés-láncok köré szervezett automatizmusokat), hogy ő maga SOHA nem készített, értelmezett még egyetlen egy hasonlóságelemzés(-lánc)ot sem.

Egy bíráló alapvetően nehéz helyzetbe hozza magát és az őt megbízókat, de sajnos az általa bírált Hallgatókat és érintett konzulenseket, ill. más párhuzamosan aktív bírálókat is, ha egy egyidőben készülő szakdolgozat-halmaz esetén csak néhány témát bírál el.

A bírálatoknak eleve számos kockázata van (vö. <https://miau.my-x.hu/miau2009/index.php3?x=e0&string=b%C3%ADr%C3%A1l>): pl. ha egy bíráló valamilyen objektív hiányosság felett elsiklik egy adott dolgozat esetén és így magas részpontot ad, míg egy figyelmesebb bíráló észreveszi a tételes szabályok tételes megsértéseit, vagyis a hiányosságokat, és így részpont-levonásokat foganatosít, akkor a figyelmetlen bíráló esetén felmerülhet akár az okirat-hamisítás gyanúja is?! Egyszerre két állítás (vö. a dolgozatban minden kötelező alfejezet fellelhető vs. a dolgozathoz ez-és-ez a kötelező alfejezet hiányzik) egy egzakt elvárás kapcsán nem lehet ugyanis érvényben. Ha pedig egy pontozandó elvárás nem elég egzakt, akkor az egész bírálati rendszer önmaga paródiája!

Ezzel el is jutunk a ROBOTLEKTOR fogalmához, ugyanis ezen cikk nem más, mint a robotlektor-fejlesztés egy újabb fázisának dokumentálása (vö. <https://miau.my-x.hu/miau2009/index.php3?x=e0&string=lector>, <https://miau.my-x.hu/miau2009/index.php3?x=e0&string=lector>). A robotlektor ugyanis pl. egy üzemmérnök informatika szakos Hallgatói közösség esetén az a keretrendszer, melyet a Hallgatók és az oktatók maguk fejlesztenek saját maguk számára annak érdekében, hogy a korábban felsorolt anomáliák minimalizálását előmozdítsák (vö. esélyegyenlőség-sértés, egyenlőbánásmód megsértése, a korrupciómentesség garantálása, jogbiztonság maximalizálása, stb.), s mindezt hatékonyan, vagyis a plágiumellenőrzés automatizáltsági szintjét is meghaladó módon. Egy-egy robotlektor-szolgáltatás tehát bármely szakdolgozatot író Hallgató számára bármikor elérhető kellene, hogy legyen, s a robotlektor számára a prompt egy-egy dolgozat adott állapota, s a robotlektor outputja a megsértett szabályok felsorolása és a szabálysértések tételes kiemelése (pl. a dolgozatban két fejezetcímsor anélkül követi egymást a tételes tiltás, az n. szabály ellenére, hogy közöttük az adott szintű alfejezetek sorrendjének, arányának, stb. fel/bevezetése megtörtént volna). A robotlektor tehát nem egy átlagos LLM, mely össze-vissza hallucinál jótanácsokat osztogatva, hanem egy jogilag megalapozott, egyben KNUTH-i (https://miau.my-x.hu/miau2009/index_tki.php3?_filterText0=*knuth), azaz automatizált szómágia forráskód-nézete a logika minden vetületét szigorúan kikényszerítve.

A szakdolgozatok LLM-alapú bírálata léteztethető, s ez a megoldás akár minden dolgozat egységes értékelését is képes lehet biztosítani – szemben az emberi bírálók csak részalmozokra kiterjedő és eleve a legjobb szándék és képesség mellett is rendszerszinten kényszerűen önkényes működésével (vö. https://miau.my-x.hu/miau/332/llm_biralatok)... Olyannyira léteztethető, hogy ezen emberkísérlet következő szakaszaként minden Hallgató felkérésre kerül saját szakdolgozata emberi szakértőként történő bírálatára, majd LLM-alapú bírálatára (akár több LLM-et is bevonva). Sőt, ha a HÖK érdemben működne, akkor a HÖK feladata lehetne egy egyidejű szakdolgozathalmaz esetén a sorrend LLM-alapú levezetése (ideális esetben a sorrend szemesztereket, éveket felölelő levezetése – sőt, a dolgozatminőség trendjének vizsgálata is, ami romló = dekadens tendenciót nem illene, hogy mutasson)...

Elsődleges „check list” szakdolgozati bírálók számára

0. Érték-e a szakdolgozat szakmai fókuszához? Rendelkezem-e saját, az adott területen konkrét tapasztalatokkal? (Ideális esetben a szóban forgó Hallgató eleve rám, mint releváns szakirodalmi előzményre hivatkozik...): IGEN/NEM
(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor talál-e az adott bíráló nevéhez és a szóban forgó dolgozat kulcsszavaihoz egyszerre illő találatokat a bíráló MTMT-profiljában, ill. az Interneten, ha a bíráló nem egyetemi dolgozó.)
1. Feltártam-e a rendelkezésre álló szabályzatokat: különösen a nem központi elvárásokat? (IGEN/NEM)
(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor számára a bíráló-jelölt át tudja-e adni azon URL-ek listáját, melyeket relevánsnak tekint? Például mely URL-ek relevánsak ebből s cikkből ezen pont kapcsán?)
2. Megismertem-e tételesen (konzulensi korrektúráról korrektúrára) az éppen bírálandó dolgozatok mindegyikének fejlődéstörténetét (vö. MIAÚ#325;327;328;329;330)? IGEN/NEM
(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor számára a bíráló-jelölt át tudja-e adni azon URL-ek listáját, melyeket relevánsnak tekint? Például mely URL-ek relevánsak ebből s cikkből ezen pont kapcsán?)
3. Megismertem-e a publikus Hallgató-Hallgató rule-breaking-report-okat? IGEN/NEM
(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor számára a bíráló-jelölt át tudja-e adni azon URL-ek listáját, melyeket relevánsnak tekint? Például mely URL-ek relevánsak ebből s cikkből ezen pont kapcsán?)
4. Rendelkezem-e információval a kivételkezelés által érintett dolgozatok mibenlétéről (pl. zártkezelés, méltányossági kérelem, közös témafeldolgozás eltérő szempontok mentén, stb.) IGEN/NEM
(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor számára a bíráló-jelölt át tudja-e adni azon URL-ek listáját, melyeket relevánsnak tekint? Például mely URL-ek relevánsak ebből s cikkből ezen pont kapcsán?)
5. Feltártam-e az egymással összefüggő (pl. közös téma eltérő aspektusai, egymást kiegészítő, egymásra épülő résztémák, azonos módszertanra alapozó témák, stb.) szakdolgozatokat és az összefüggések mibenlétét (akkor is, ha nem minden dolgozatot én bírálok el – bármi okból eltérve az ideáltól)? IGEN/NEM
(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor számára a bíráló-jelölt át tudja-e adni azon URL-ek listáját, melyeket relevánsnak tekint? Például mely URL-ek relevánsak ebből s cikkből ezen pont kapcsán?)
6. Tisztában vagyok-e azzal, mely fejezetek/alfejezetek kötelezőek MINDEN dolgozat kapcsán? IGEN/NEM
(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor számára a bíráló-jelölt át tudja-e adni azon URL-ek listáját, melyeket relevánsnak tekint? Például mely URL-ek relevánsak ebből s cikkből ezen pont kapcsán?)
7. Tisztában vagyok-e azzal, mely fejezetek/alfejezetek kötelezőek adott dolgozattípus (pl. fókusz:szoftverfejlesztés, fókusz:rendszertervezés, stb.) kapcsán? IGEN/NEM
(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor számára a bíráló-jelölt át tudja-e adni azon URL-ek listáját, melyeket relevánsnak tekint? Például mely URL-ek relevánsak ebből s cikkből ezen pont kapcsán?)
8. Tisztában vagyok-e azzal, mely bármilyen helyzetben is, de kötelező fejezet/alfejezet kapcsán miről kell szólnia ezen részeknek? IGEN/NEM

Tisztában vagyok-e azzal, mely fejezetek/alfejezetek kötelezőek MINDEN dolgozat kapcsán? IGEN/NEM

(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor számára a bíráló-jelölt át tudja-e adni azon URL-ek listáját, melyeket relevánsnak tekint? Például mely URL-ek relevánsak ebből s cikkből ezen pont kapcsán?)

9. Tisztában vagyok-e azzal, mely fejezetek/alfejezetek hogyan függenek össze ideális esetben egymással? IGEN/NEM

Tisztában vagyok-e azzal, mely fejezetek/alfejezetek kötelezőek MINDEN dolgozat kapcsán? IGEN/NEM

(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor számára a bíráló-jelölt át tudja-e adni azon URL-ek listáját, melyeket relevánsnak tekint? Például mely URL-ek relevánsak ebből s cikkből ezen pont kapcsán?)

10. Tisztában vagyok-e azzal, mely fejezetek/alfejezetek hogyan függenek össze a záróvizsga tételhúzás lebonyolításával? IGEN/NEM

Tisztában vagyok-e azzal, mely fejezetek/alfejezetek kötelezőek MINDEN dolgozat kapcsán? IGEN/NEM

(A potenciális bírálók tesztelésekor a robot-bíráló-evaluátor számára a bíráló-jelölt át tudja-e adni azon URL-ek listáját, melyeket relevánsnak tekint? Például mely URL-ek relevánsak ebből s cikkből ezen pont kapcsán?)

11. ...

Értelemszerűen egy új vizsgabizottsági tag/szakdolgozat-bíráló betagozódása egy működő rendszerbe akkor racionális, ha a fenti kérdések mindegyike esetén a válasz IGEN, s a bizonyítékok félreérthetetlenül adottak...

Megjegyzés: A nem egyetlen bíráló általi szakdolgozathalmaz-bírálat kényszerűen a bírálati konzisztencia kaotikus jellege felé történő kontrollálatlan, kontrollálhatatlan sodródás nem kívánatos következményeivel „kecsegtet”: vö. http://miau.my-x.hu/miau/224/jo_fogalma_otdk_biralat_anonimizalt_2.docx (Álljon itt egy világos példa a tudás fellelővárai számára sajnos még mindig nem zavaró anomáliára: ha két bíráló egymástól nagyon távol eső pontszámokat ad egy adott dolgozatra, akkor a harmadik bírálóknak nem csak egyszerűen egy új pontszámot kell szállítania, mely valamely alapbírálathoz közelebb esik majd remélhetőleg, hanem arról kell döntenie, kinek van igaza a két alapbíráló közül: pl. 49 pontot adjon egy szigorú bíráló egy 100 pontos rendszerben a már meg nemfelelt szintet ezzel jelezve, s adjon a másik alapbíráló 60 pontot, mint a stabil elégségest jelentő pontszám, akkor a 3. bíráló 51 pontja, ami legyen az elégséges alsó szintje, hiába áll közelebb a 49 ponthoz, mégis minőségében a megfelelt döntést akarja elősegíteni, s vice versa)...

Emberi szakértőktől még akkor sem várható el a lehet-e-minden-dolgozat-másként-egyformán-szabványos/ideális elv objektív realizálása/közelítése, ha egy-egy szakértő minden dolgozatot lát és bírál, mert az emberi agy intuitív folyamatai azok, amelyek erre az embert magát alapvetően képtelenné teszik. S nem mellesleg az egyik jelenleg éppen bírálatra váró dolgozat éppen ezt a kérdéskört járja körül: <https://miau.my-x.hu/miau/330/st/?C=M;O=D>

Itt érdemes megemlíteni, hogy az emberi olvasás alapvetően szekvenciális, míg az LLM-nek átadott dolgozat (és persze legalább a bírálati szempontok többé-kevésbé részletes leírása) mint egy monolit egység kerül az LLM által értelmezésre: az LLM tehát nem végigolvas egy-egy dolgozatot, hanem a dolgozat holisztikus képét azonnal és egyszerre értelmezi (vö. <https://www.youtube.com/watch?v=75bTvORR2VU>)! Ezért sem lehet az LLM nélküli emberi aktivitásokat mindent felülíró módon az Érték fogalmával azonossá tenni. A prompt-alapú

„olvasás” (objektum-értelmezés) egy párhuzamos matematikai struktúra, melyet a biológiai emberi agy csak nehezen, de leginkább sehogyan nem képes üzemszerűen/tömegesen közelíteni – néhány quasi autista jellegű ritka agyi működésmódot itt és most figyelmen kívül hagyva...

Legalább tehát annyit el kell érni egy emberek által működtetett bírálati rendszer esetén, hogy minden bíráló minden dolgozatról valóban érdemben tudjon, vagyis nem csak a Hallgatóktól, hanem a bírálóktól és nem melleleg a vizsgabizottság minden egyes tagjától elvárható, hogy ne alakuljon ki csőlátás, vagyis tényleg úgy történjen a záróvizsga, hogy mindenki minden (a kísérletben kb. 40) szakdolgozatról levizsgálásra alkalmas mennyiségben és minőségben rendelkezzen tudásanyaggal, áttekintéssel. Igaz ez akkor is, ha formálisan egy másik ember bevonásán kívül minden vizsgázó mindent (inkl. LLM) is használhat minden esetben, de az LLM használat esetén a téves válasz következménye az azonnali bukás, mert az, aki LLM használat mellett sem képes érdemi problémamegoldásra, az nem méltó a diplomára sem...

Itt kell kiemelni azt is, hogy a HÖK szerepe (vö. pl. <https://miau.my-x.hu/miau2009/index.php3?x=e0&string=H%C3%96K>) nem lehet nulla (vö. korábbi említés), nem illene, hogy nulla legyen a szakdolgozati bírálatok kialakulása során: vö. esélyegyenlőség-sértés, egyenlőbánásmód megsértése, a korrupciómentesség garantálása, jogbiztonság maximalizálása, stb. A HÖK kellene, hogy az a minőségbiztosítási keretrendszer legyen, mely garantálja, hogy a lehet-e-minden-dolgozat-másként-egyformán-értékes/ideális elv minél objektívebben és komplexebben teljesül! A korábbiaktól eltérő újra fogalmazásban: HÖK szerepét elvileg LLM is betölthetné, ha speciális prompt-ot (pl. az összes dolgozatot, az összes szabályt és ezen cikket és a hivatkozott tartalmakat) kap, vagyis probléma-specifikussá van úm. tenyésztve.

Az ideális bírálati folyamat

A konzisztencia (ill. a HÖK-kulcsszavak) kapcsán már triviális illik, hogy legyen, hogy a dolgozatok bírálata két szálon kellene, hogy fusson:

- Összehasonlító elemzés: a kötelező fejezetek/alfejezetek összevetése minden párhuzamosan (akár több év/évtized vonatkozásában tételesen azonos rezsim alatt) készült dolgozatra vonatkozóan, keresve a legjobb megoldás(oka)t és a legrosszabb megoldás(oka)t, ahogy ez elvárás volt a szakdolgozatok szerzői kapcsán is, akik minden más szakdolgozatszerző aktivitását a sajátjukkal párhuzamosan ismerték/ismerhették. Az így kialakuló kötelező elemekre (szabályokra) vonatkozó (egyelőre humán) dolgozatrangsorok ideális esetben egy antidiszkriminatív (COCO Y0) elemzésbe torkollnak (vö. <https://miau.my-x.hu/miau/329/zn/?C=M;O=D>). Az abszolút pontszámokra, jegyekre konvertálás a robotlektor megszületéséig emberi kompetencia marad, vagyis a bíráló dönt arról, mely dolgozatok nem felelnek meg a minimális elvárásoknak sem (pl. már az egyetlen egy szabály alapján képzett rangsor végére csúszó dolgozat ezen egyetlen egy = durva hibája miatt, vagy sok szabályt érintő rossz rangorszámok kumulált hatásaként. Ideális esetben a legrosszabb (egy/több, azaz COCO-Y0 holtversenyt produkáló dolgozatnak/dolgozatoknak kötelezően meg kellene bukniuk az evolúciós elveket a minőségbiztosításban is visszaköszöntetve – akkor is, ha a legrosszabbak is jobbak, mint az a szint, ami józan elvárás lenne intézményi/társadalmi szempontokból. Hiszen a piacon is csak azok élnek meg, akik jó időben vannak a jó helyeken – a futottak még szint nem illene, hogy elég legyen egy diploma kiadása mögötti referenciaként. Ebben a Hallgatóság által kevésbé tolerálni akart, de a gazdaság szereplői által sokkal pozitívabban fogadott folyamatban a robotlektor az a segítő keretrendszer,

mely quasi minden generáció számára biztosítja, hogy azonos! erőfeszítéssel (időáldozattal, figyelemáldozattal) tovább jusson, mint az elődei...

- Egyedi tartalmi anomália-/érték-vadászat: Természetesen minden dolgozatot a választott fókusz, az egyéni ígérvények és ezek bizonyított/tételes teljesülése, vagyis az Olvasók hülyének nézése, mint kockázat, ill. a komplex idealitása, mint elvart szint szempontjaiból értékelni kell. Ezt szolgálja minden dolgozatban kötelező elemként az ígérek mögötti fejezetutalások elvárása, vagyis annak megadása, hol „keresse” az Olvasó/bíráló/teljesítésigazolásra jogosult szakértő a mindenkori teljesítések félreérthetetlen bizonyítékait?! Mely alfejezetek elolvasása után milyen teljesítésigazolások lennének kiállítható anélkül, hogy a teljesítés sikeres szintjének megítélni tudásához a bíráló az egész dolgozatot végig kellene böngésznie az esetleges pozitívan értékelhető szilánkok után még önkényesen keresgélve?! Itt kell ismét említeni az LLM holisztikus olvasási képességét, mely azonban (egyelőre kísérletek nélkül, de masszív vélelem formájában) befolyásolható kell, hogy legyen az adott ígérvény teljesülését jelentő (szétszórt/kompakt) szavak/gondolatok távolságain, mint a holisztikus kép adatain keresztül?!

Mindezekről akár függetlennek tekintve, de akár az eddigiek összefoglalásaként is érvényes elv illene, hogy legyen: ideális esetben minden bíráló és minden konzulens külön-külön (különösen nagy mennyiségű Hallgató esetén gazdaságilag is racionálisan, munkaköri kötelességként) a konzultációk megkezdése előtt! saját formailag és tartalmilag a Hallgatói dolgozatok számára benchmark-ként, vagyis quasi elérhetetlen minőségű/ideális kiválóságként megfogalmazódó példa-dolgozatot illene, hogy előállítsanak. Vagyis a bíráló és a konzulens attól legitim többek között, hogy ugyanazon parázson (robotlektor-vizsgán) mentek át, mint, amit elvárnak a Hallgatóiktól...

Szabálykivonat

Az alábbiakban az ezen cikk háttérében mindenki számára publikus szabálytörédek fentebb még utalásszerűen talán részben már kifejtett rétegeiből következnek némi ízelítő. Szabályforrások:

- <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1hnLPQknGA7CfBbmVBxpPMig00FfcbiyU-wKhUMQs8SQ/edit?gid=0#gid=0>
- https://miau.my-x.hu/mediawiki/index.php/CT_00
- https://miau.my-x.hu/mediawiki/index.php/Vita:CT_00
- MIAÚ#325;327;328;329;330 (szakdolgozat-keletkezéstörténetek és ezek korrektúrái)
- <https://miau.my-x.hu/myx-free/index.php3?x=test1>
- (s az ezen wiki-szócikkekben hivatkozott további tartalmak)

Demo-bírálat: https://miau.my-x.hu/miau/332/robot_lector_phd_level.docx (egy valós, de itt és most az átlagolvasó szempontjából kellően anonimizált PhD-disszertáció példáján keresztül kerül érzékeltetésre a potenciális robotlektor outputja, ahol a robotlektor érvelő/magyarázó/meggyőző üzemmódba lett kapcsolva, s nem egyszerűen csak hibalistákat produkál)...

Az alábbi, részleges, sorrendjét tekintve nem feltétlenül egymást követő/egymásra épülő elemekből álló lista nem minden eleme felel meg azonos mértékig a KNUTH-i elveknek:

1. A cím tartalma legyen racionális (pl. ne legyen gyanúsán leíró jellegű dolgozatra utaló a cím, mert leíró dolgot az LLM léte óta nem illik emberként írni szakdolgozati céllal)...
2. A cím tagolása legyen racionális (vö. PhD-demo, ill. szakdolgozat-fejlődéstörténetek kapcsolódó korrektúra-javaslati)...
3. Ne legyenek magányos fejezetek semmilyen szinten...
4. Legyen minden tartalomjegyzék-egység számozott...
5. Legyenek automatikus oldalszámok...
6. Legyen a tartalomjegyzék automatikusan keletkeztetett...
7. A bevezetés kötelező alfejezetei legyenek adottak (vö. pl. probléma, cél, célcsoport, hasznosság, motiváció, a dolgozat szerkezetéről)
8. Fejezetcímekben sehol ne legyen: pont, kettőspont, zárójel, ...
9. A bevezetésben a hasznosság (információs többlettérték, üzleti modell) legyen numerikusan kifejtve: pl. bevételi rétegek és forrásaik célcsoportonként dinamikusan, fejlesztési költségek rétegei és dinamikája, várható megtérülés paraméterei
10. A szakirodalmi fejezetben legyenek megadva tantárgyankénti alfejezetekkel a BPROF-képzés tárgyai és ezek kapcsolata a szakdolgozattal (ami elsődlegesen a többi Hallgatót támogató tartalom)...
11. A szakirodalom nem csak a tantárgyak kezeléséből kell, hogy álljon, hanem a dolgozat címéből fakadó releváns kulcsszavak történetéből...
12. Legyen összehasonlítva a saját dolgozat minden hasonló jellegű szakdolgozattal (pl. COCO-csoport)...
13. Minden alfejezetben (ideális esetben bekezdésben) legyen legalább egy idézet, idézőjelben, dőltbetűvel...
14. Minden saját fejlesztésre vonatkozó részlet kerüljön a 3. főfejezetbe...
15. A 4. főfejezet a VITA...
16. Az 5. a KÖVETKEZTETÉSEK/KONKLÚZIÓK
17. A 6. az ÖSSZEFOGLALÁS
18. A 7. a JÖVŐKÉP
19. A 8. a MELLÉKLETEK
20. Minden, ami nem felel meg az 1-7 fejezetektől elvárt tartalomnak, az melléklet: pl. rövidítésjegyzék, ábrajegyzék, hivatkozásjegyzék, releváns LLM-konverzációk teljes szövege, forráskódok, stb.
21. A hivatkozásjegyzékben legyenek feltüntetve a hivatkozás-típusok (vö. 2*2*2*2-elv)...
22. Minden típusba legalább 1 hivatkozásnak lennie kell...
23. Minden URL mögött a letöltés dátumának megadása kötelező...
24. Az LLM konverzációk kötelező része: ideális prompt nyomán milyen megoldást javasol az adott (több) LLM a szakdolgozat céljait illetően (s az emberi megoldás muszáj, hogy ennél/ezeknél JOBB legyen)...
25. Ezen LLM-benchmark értelmezése hasson ki a 3. főfejezet tesztelés részére, a vitára, a következtetésekre...
26. A vita nem más, mint amikor valaki megépíti az első saját házát, majd elkezd tervezni a másodikat, de már biztosan nem úgy, mint az elsőt, ennek kritikus tapasztalatai alapján...
27. A konklúziók a vitapontokra kell, hogy tükörszerűen reflektáljanak...
28. Kivonat magyarul és/vagy idegen nyelven (inkl. cím idegen nyelven) nem kötelező, de a kivonat a dolgozat ígérvényeit mutatja be, míg az összefoglalás a dolgozat eredményeit kell, hogy bemutassa...

29. Az összefoglalás ideális esetben a dolgozat legrelevánsabb mondatainak némileg stilizált/optimalizált gondolatmenetű sorozata és semmiképpen nem vadonatúj gondolatok halmaza...
30. A bevezetés célok/feladatok részében és minden egyéb ígérvény jelleggel megfogalmazott mondatában mindenképpen legyen megadva a vállalást jelentő szavak mögött annak az alfejezetnek/azon alfejezeteknek az azonosítója, ahol az Olvasó azonnal megtalálja a sikeres teljesítésigazoláshoz szükséges összes részletet...
31. Minden számnak legyen mindenkor mértékegysége...
32. Minden számnak csak minimális tizedes jegye legyen...
33. Minden táblázatban a tizedes jegyek száma oszloponként legyen egységes... (19<>19.00)...
34. Minden szám jobbra rendezett legyen a nagyságrendek felismerhetőségét támogató...
35. Minden ábra kapcsán minden információhordozó réteget a jelmagyarázatban el kell magyarázni (pl. színek szerepe, vonalak szerepe, lent-fent jelentése, jobbra-balra jelentése, szimbólumok jelentése, stb.)...
36. A saját munka kapcsán ki kell térni a (KNUTH-i) automatizációra, a tesztelésre, az IT biztonsági aspektusokra, az MI és a dolgozat kapcsolataira...
37. A tesztelés nem lehet kamu utalgatás ellenőrzési pontokra, lehetőségekre, hanem valódi elvárások bizonyított teljesülésének dokumentációja illik, hogy legyen...
38. Nehéz elképzelni olyan témát, amihez nem kellene grafikai elemek (ábrák, táblázatok, ill. folyamatábrák, adatmodellek, stb.)...
39. Két címsor soha nem követheti egymást köztes kötőszöveg nélkül, mely felvezeti az éppen aktuális alfejezetek sorrendjét, arányát, mértékét, miértjét...
40. A szerző elvileg egyetlen egy olyan állítást sem tehet sehol idézet nélkül, mely állítás/tartalom nélküle is létezett már... / Normál szöveggel csak a saját eredmények és szubjektív vélemények adhatók meg tehát...
41. Minden ábra minden részlete olvasható kell, hogy legyen (vö. pl. táblázatok fejlécei)...
42. A mértékegység soha nem a jelenség nevének része, mindenkor önálló információs egység...
43. Minden rövidítést az első említéskor fel kell oldani zárójelben és azonnal be kell vezetni a rövidítést és ennek feloldását a mellékletben található rövidítésjegyzékbe...
44. Helyesírási hibát jelző automatikus vészjelzésből egyetlen egy sem maradhat a docx verzióban...
45. Minden grafikus elem férjen el egy oldalon...
46. Grafikus elemmel nem kezdődhet alfejezet...
47. Két grafikus elem kötőszöveg nélkül soha nem követheti egymást...
48. Minden grafikus elem sorszáma meg kell, hogy jelenjen a grafikus elem előtt vagy mögött közvetlenül a címmel és a forrással együtt, s meg kell, hogy jelenjen a grafikus elemről szóló folyószövegben lehetőség szerint közvetlenül a grafikus elem közelében legalább egyszer, s bárhol máshol igény szerint...
49. Minden felsorolás a folyószövegben legyen kihagyás- és átfedés-mentes a vizsgált jelenség részleteit illetően...
50. Minden bekezdés betűtípusa és sormagassága legyen egységes...
51. Minden bekezdés legyen sorkizárt...
52. A dolgozat szerkezetéről kötelező alfejezetben kell bevezetni minden formátumot, amit a dolgozat következetesen használni akar, vagyis ad hoc formázgatás tilos és ha egyszer egy forma szabály deklarációra került, az következetesen mindenhol alkalmazni kötelező (pl.

ha minden bekezdésben egy szó vastagon szedve jelezni akarja a legfontosabb kulcsszót, akkor minden bekezdésben legyen kiemelés)...

53. Az ábrák ne legyenek körbe futtatva szöveggel soha...
54. Az ábrák mozogjanak együtt a szöveg változásaival...
55. Korrektúrajel a korrektúrára (konzulensi ellenőrzésre leadott) állományokban nem maradhatnak soha...
56. Informatikus nem formázhat szöveget sortöréssel, tabulátorral, szóközökkel...
57. Eleve tilos kettős/többszörös szóközök használata bárhol...
58. Többes számú kifejezések, halmazokra utaló gondolatok esetén a halmazelemekből legalább 1-2 példát kötelező azonnal zárójelben megadni a dolgozat minden pontján...
59. Átvett ábrák esetén sem lehetséges az, hogy ne legyen egyértelmű a mértékegységek mibenléte...
60. Ideális esetben tilos szinonimákkal dolgozni, vagyis fel kell vállalni egy adott szakszókészletet és ezt kell használni következetesen (pl. jelenség, attribútum, mutatószám, változó, indikátor, paraméter, KPI, stb.)...
61. Ideális esetben minden dolgozatban van definíciós jegyzék, ahol a kulcsszavak minél egzaktabb módon vannak bemutatva a szómágia határain belül...
62. Az LLM használata minden problémakezelés kapcsán megengedett, sőt ajánlott, de az LLM által alkotott szövegek is idézetként kezelendők...
63. Két idézet soha nem követheti egymást a szerző értelmező szövege nélkül...
64. A szakirodalmi képletek is idézetként kezelendők...
65. Az idézett szöveg legyen rövid és illeszkedjen szervesen a szerző saját gondolati logikájába mindenkor...
66. Egy ideális dolgozat valós adatokat/jelenségeket/problémákat valós célcsoportok számára valós többletérték reményében kezel, ideális esetben a sikeres szakdolgozat egy startup-ot alapoz meg...
67. Bizonyos szakszavak használata kiemelt gondosságot vár el (pl. hatékonyság, százalék)...
68. Leíró jellegű téma választása tilos: hacsak valaki nem azt akarja demonstrálni, hogy képes egy LLM által alkotott leíró témafeldolgozásnál jobbat létrehozni ennek korrektúráin keresztül...
69. ...
70. (minden korrektúra mögötti elv/szabály, ami valaha is publikus szakdolgozat-fejlődéstörténet került, érvényesítendő a mindenkori saját dolgozatra)

Hallgatói magatartásminták

A 2026. tavaszi félévében megkezdett (40+) szakdolgozat, ill. az elmúlt 4 évtized szubjektív konzulensi tapasztalati alapján itt és most egy önkényes sorrendet felvállalva, ill. vélhetően az elvi szinten is lehetetlen kihagyás- és átfedés-mentességre törekvés elhagyásával elkészítve és a felsorolt minőségi esetek gyakoriságát nem közölve, következzenek egy lista a munkáltatók számára releváns Hallgatói (nem ideális) magatartásmintákból annak érdekében, hogy minden Olvasó (pl. minden Hallgató) saját maga is elgondolkodjon azon, vajon hagyhatott-e hasonló benyomást saját működésével:

1. Szabályok előzetes ismeretére törekvés hiánya: tömegesen előforduló jelenség, hogy a szakdolgozatírás előtt a Hallgatók nem is gondolnak arra, hogy végtelen sok apró szabályt kellene tételesen beazonosítaniuk annak érdekében, hogy az első karakter leütésétől minél célirányosabban haladhassanak, vagyis ne kövessenek el quasi soha/egyetlen egy

típushibát sem. Az, hogy a tételes szabályok feltárása nem válik egy ilyen komplex projekt, mint a szakdolgozatírás alapjává sajnos arra is visszavezethető, hogy az ún. intézményi „szabályzatok” önmaguk paródiái (vö. nem knuth-i problémakezelés, vagyis a robotlektor fogalma intézményi szinten sem jelenik meg – minden marad az LLM-jellegű hallucinált szómágia szintjén, mert maga az emberi társadalom évezredek óta nem knuth-i, főleg maga a jogrendszer nem volt képes soha azzá válni akarni sem...

2. Témaválasztás önkényessége, valóságtól való elszakadás hajlama: A Hallgatóság tömegesen nincs tisztában azzal, hogy a sok-sok generáció közös eredményeként számos probléma lépésről lépésre egyre komplexebben lenne kezelhető (vö. piramisépítés). Vagyis nem célja kezdetől és magától értetődően VALÓS megrendelők számára, VALÓS adatok alapján, VALÓS információs többletértéket elérni. A legyünk-túl-rajta-elv olyan erős, hogy szinte önálló, speciális harcokat kell konzulensként folytatni ennek megtörése érdekében.
3. Leíró témák preferálásának dominanciája: Az előző listaelemből szervesen következik, hogy a Hallgatóság tömegesen leíró jellegű címet ad elsőként saját leendő szakdolgozata kapcsán. A Hallgatóság tehát nem képes spontán megkülönböztetni a haszontalan és a hasznos problémákat.
4. Benchmark-szemlélet általános hiánya: A Hallgatóság tehát nem valaminél jobbat akar, hanem csak valamit. Ez a valami lehet látszólag új (vö. ilyen szoftver még nem készült), de ekkor is fel kell tenni a kérdést: vajon miért nem készült? Lett volna értelme, csak senki nem látta még be/meg a hasznosságot? Vagy teljesen felesleges, hogy elkészüljön? Illetve más, alternatív módon a célok lefedhetők már ma is? Ez a kritikai potenciál sajnos igaz annak ellenére, hogy a szakdolgozatírás keretében kötelező feltárni a szakirodalmi háttérrel, melynek elvileg és gyakorlatilag is szerves része (kellene, hogy legyen) a múlt, vagyis minden releváns, hasonló, kapcsolódó információ-töredék feltárása (vö. https://miau.my-x.hu/digeco/2020/2020osz/digeco_tdk_publication_ures.docx)...
5. Az LLM-benchmark fel nem vállalása: A benchmark az LLM korszak előtt értelemszerűen emberi teljesítmény volt. Az LLM megjelenése óta a félreérthetetlen benchmark az LLM ideális promptolás nyomán előálló teljesítménye (outputja). Aki nem képes ideálisan prompt-olni, vagyis magát becsapva alacsony értékű LLM outputot állít elő benchmark-ként, az a Hallgató önmagában is méltatlan a diplomára. Önámító módon, sőt, öntudatlanul úgy áll a XXI. század erőforrásaihoz, hogy az ember-gép-együttműködést a gyenge emberi szinthez torzítsa...
6. Mások hibáiból tanulás képességének, szándékának hiánya: A Hallgatóság tömegesen nem akar és/vagy nem képes mások hibáiból okulni, tanulni. Nem képes megérteni, hogy tételes szabályrendszer nélkül, vagyis pl. a mások dolgozatához fűzött korrektúrákból/megjegyzésekből maguk a szabályok is levezethetők (lennének).
7. Szabálykövetési potenciál alacsony szintje: Tételes szabályok hiányában, de az idealitás világos demo-esetei mellett a Hallgatóság tömegesen nem képes felismerni a knuth-i elven érvényesíthető/érvényesítendő szabályt (pl. hogyan kell a Hallgatói szabálykatalógusban a színek kódokat használni a demo-eseteket követve).
8. Kérdezni nem tudás: A Hallgatóság tömegesen képtelen kérdezni, sőt, képtelen a megfelelő forrást (a kérdések adekvát címzettjeit) beazonosítani. Egymás között kommunikálva hamis tartalmú buborékokban él és dermedten veszi észre egyszer csak, hogy az, amit a buborékvalóság szabályként értelmezett, kezdetől fogva téves volt. A kérdéses kultúrája is eleve zavaros szintű: egy, a szakdolgozatra betartandó szabály maga is egy kérdés, ideális esetben ráadásul egy eldöntendő kérdés: IGAZ-E, HOGY? Erre az eldöntendő kérdésre határozott igenek és nemek kell, hogy adhatók legyenek a

mindenkori inputok függvényében, ahol a függvény szó nem csak egy stilisztikai választás, hanem matematikai kényszer!

9. A versenyszemlélet hiánya: Ha vannak kötelező alfejezetek a szakdolgozatírás kapcsán és minden szakdolgozatíró saját dolgozatának írása közben párhuzamosan láthatja minden más Hallgató hasonló alfejezeteinek fejlődését (korrektúráit), akkor vajon miért nem érez szinte senki triviális készletet, hogy a többieknél jobban oldja meg az adott részfeladatot?
10. Az empátia hiánya: Bármilyen írásművet írókkal, így a szakdolgozatot írókkal szemben is általános elvárás illik, hogy legyen, hogy az író bele tudja képzelni magát az Olvasók, ráadásul a sokféle Olvasó helyzetébe... Ezért fontos megrendelőkből, célcsoportokban, benchmark-okban gondolkodni és nem csak a szerző saját belső önkényes, tetszőlegesen buta/naiv imamalmát (tiszteljél, mert vagyok) pörgetni...
11. A kitartás hiánya: Ha egy-egy író meg is érti, hogy adott részletszabályok fontosak, s be is akarja és be is képes ezeket tartani, sőt, talán elvi szinten azt is érti és el is fogadja, hogy egy szabályrendszer végtelen részletgazdagságú, pszichológiailag előbb-utóbb beáll a kiegészítés közeli állapot, ahol a végtelenbe-és-tovább motivációja az adott egyednél megszűnik... Ezt katalizálhatja a többiek eleve cinikus (legyünk-túl-rajta) létformája és/vagy az a tudat, hogy a szerző saját értékítélete szerint már kellően nagy utat tett meg – noha a rendelkezésre álló adatok elemzésére nem szánva időt, ebben nem lehet biztos objektíven...
- 12.